

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Egész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:
IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em

Kiadóhivatal:
VIII., József-körút 43.
szám, földszet.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egyl.,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti, Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljuhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athléta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi torna és vivó-egyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Szövetségi tornaverseny.

Az Aradon tartandó tornaverseny sorrendjét a legnagyobb örömmel olvastuk. A három napot igénylő érdekes mutatványoknak ugy a változatos egybeállítása, mint szakszerűsége mindenkit kielégíthet. — Egy ily szép ünnepre az ország nagy városaiból csapatosan kellene vándorolni a tornászoknak és a nézőknek. — Ugyis lesz bizonytal, csak hogy a csapatok 10—12 emberből, a nézők meg az aradiakból fognak kitelni. — Az ünnep szép ünnep lesz, a rendezés, ismerve az aradi egyesület jeles művezetőjét, kifogástalan, de attól félünk, hogy a résztvevő tornászok száma ismét nem lesz olyan nagy, mely a versenynek országos jelleget adhatna.

Pedig, a mi még éppen nem szakértő nagy közönségünk szemében a tornaversenyt csak a tömeg nagysága teszi érdekessé. A verseny értékét előttünk, ahhoz értők előtt, nem csak a tömeg határozza meg, de mi is sokat adunk erre is.

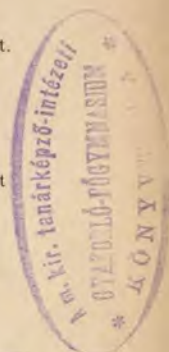
A verseny sorrendje igen helyesen ugy van egybeállítva, hogy a torna mellett az atletikai gyakorlatok is méltó helyet foglalnak el, így a sport-egyletek tagjai is nagy számmal fognak résztvenni. — Ugyde a versenyzők nem vesznek részt sem a szabadgyakorlatokban, sem az általános szertornázásban, tehát az együttes gyakorlatokban még sokkal kevesebben vesznek részt,

mirt a mennyien tényleg megjelennek a versenyen. — Ezen azonban nem lehet segíteni, mert a versenyzőket a közös gyakorlatok végzésére kényszeríteni nem szabad.

A tornaversenyek fő érdekessége pedig mindenkor a nagy tömegben végzett szabad- és rendgyakorlatok voltak, mint ezt az ifjúsági tornaversenyeken tapasztalhattuk. A szövetségi tornaversenyek külső sikere, — mi a népszerűsítést illetőleg nagyon fontos, — csak akkor lesz teljes, ha nagy tömeget tudunk a versenyterre vezetni.

Annyi bizonyos, hogy az egyleti tornászoknak egésze sem adna még valami nagy tömeget, de fele is elég volna, hogy az országos versenyhez méltó legyen a kép. Azt szeretnők azonban, hogy az országos tornaversenyt a legtöbb tornász ne csak versenynek tekintse, hanem egy szép kirándulásnak, egy élvezetes ünnepnek, melyen való résztvétel egyleti és hazafias kötelesség is. Arad városának megtekintése, a szent, vértanu helyekhez való zarándoklás is lelkesíthetné az ország minden városának tornászát, hogy az ünnepen részt vegyen.

Magának a tornázásnak általános jelleme, távol áll az egyéni kiválóság tulbecsülésétől; valami egyesítő hatása van gyakorlatainak is. Ugy kellene, hogy legyen ennek a versenyeken is, vagyis itt is a tömegnek és nem a versenyzőknek kellene uralkodni. De ez csak akkor lehetséges, ha a tornászok közül azok is meg-

jelennek, kik csak a közös gyakorlatokban vesznek részt s versenyezni éppen nem szándékoznak.

A német tornaversenyeken sem láthatnók az ezeryi tornászt, ha ott is csak a versenyképes ifjak jelennének meg. Sőt láttam több oly német egyleti csapatot, hol az őszülő és ősz tornászok többen voltak mint a fiatalok. A felvonulásban, rend és szabadgyakorlatokban mindenki részt vesz a német hatalmas tornaversenyeken, azután az öregebbek rendezősködnek, bíraskodnak és nagyobb részben söröznek a verseny további folyamán. Egy-egy német szövetségi verseny valóságos bucsujárással ér fel, mert az öreg tornász elviszi egész családját az ünnepre s ha már nem is áll ki a porondra, részt vesz a gyűléseken és versenyrendezésben. Az öregek résztvétele és uralma e tornaversenyeken a magyarok előtt csodálatosnak tűnik fel, mert nálunk az egyletekben a feltolakodó ifjuság sportszerűleg tolja ki az idősebbeket.

A szövetségi tornaversenyeket úgy kell tekinteni, mint országos fontosságú ügyet, mely nem csak a rendező város és egyesület dolga, hanem az országé. Berzeviczy Albert miniszterünk, mint volt tornaszövetségi elnök, állami támogatást eszközölt ki e versenyek számára. Arad városáról pedig tudjuk az 1888-iki második országos tornaverseny rendezése után, hogy magyaros vendégszeretettel fogja látni a tornászokat. Fel tehát a küzdelemre! Találkozunk Aradon!

L. M.

A vivás középiskoláinkban.*)

Irta Halász Zsigmond.

(Folytatás.)

De van a fővárosban egy internátus, a melyben a tanulók nemcsak a vivószerket tartoznak sajátjukból beszerezni, de annyit is fizetni, hogy abból a vezető r. tornatanár — ki mellesleg megemlítve a tornatanári és vivómesteri oklevele alapján a tanári szék teljes jog- és hatáskörrel feruházott rendes tagja is egyszersmind (irigylendő állapot) — tornatanári és rendes tanári fizetésének különbözete is bőségesen fedezhető. Mindezekre pedig csak annak okáért vagyok bátor a m. t. közgyűlés figyelmét fölhívni, ha vajjon oly intézetekben, a hol már most is vannak ily képesítéssel bíró szaktanárok, nem lehetne-e tornatanárok kinos helyzetén az előbb

említett módon segíteni? Én azt hiszem, hogy egy kis jóakarattal kettős céljt lehetne elérni; a szaktanárral szemben humánus céljt, azonfelül a testgyakorlás ügyének előbbrevitelét.

Hátra volna még a legnagyobb kérdés, a szaktanárok képesítésének kérdése, a melylyel én már 1897. évi május és június hónapokban foglalkoztam a „Tornaügy“ testgyakorlati szakközlöny hasábjain. Melegen ajánlottam azt, hogy Budapesten a nemzeti tornacsarnokban minden évben rendezett 8 hónapos tornatanári tanfolyamok hosszabbittassanak meg legalább két évre, hogy az azokra jelentkezők a tornatanárság mellett egyszersmind vivómesterekké is kiképezthessenek, oly célból, hogy az ily uton képzett jobb tanerők működése mellett a magyar testgyakorlás ügye jobban föllendülhessen; másrészt pedig azért, hogy a mostani helyzetben szenvedő magyar tornatanári kar rangjának és anyagi helyzetének nagyon is életbevágó ügye becsületos munkával kiérdemelt jobb sorsra juthasson.

Sajnos, azóta ez állapotok ez irányban nem változtak! De bizom a jövőben, hogy szavam nem volt a pusztában egészen elhangzott szó.

Azóta már „A magyar vivómesterek országos egyesülete“ is sokat dolgozott e nagy feladat megoldásán, szabályokat, javaslatokat dolgozott ki a vivómesterek kiképzetése és vizsgáztatása tárgyában, a melyek készen ép a felterjesztésre várnak.

Egyelőre pedig nehogy e fontos ügy indokolatlan elodázást szenvedjen, az orsz. ref. tanáregyesület útján én, mint a magyar vivómesterek országos egyesületének megalakulása óta ez ideig elnöke, rendkívül nagy mérvű elfoglaltságom miatt e megtisztelő állástól visszalépve, jelenleg választmányi tagja, készséggel följánlom ez ünnepélyes pillanatban szolgálataimat egyházainknak, oly formán, hogy a legkönnyebben megoldható módokat mellett alkalmat adok minden rangú tanártársamnak a magyar vivás rendszerének megismerésére és a vivásban való gyakorlásra.

A test szabad fejlődését nagy mértékben akadályozó hibás tornarendszerünk és e mellett a tanulságosan sok szellemi munka következtében már jó részt idegessé vált tanuló ifjuságunk érdeke, meggyengült izomrendszerük és lelki erejük mielőbbi erősítésének szempontja, által vezéreltetve, hazafias kötelességemnek tartom ez irányu önzetlen szolgálataimat alázatos tisztelettel följánlani szeretett egyházaink javára, ha bizalommal felszólítatom.

Jól esik hinned azt, hogy az ősi tradíciók iránti lelkesedés a jelen sivár anyagi érdekeket hajhászó világi élet közepette is még mindig hevit minden igaz magyar keblet, melyből jó és nemes iránti érzéket az életben soha ki nem szoríthatja semmi.

Karddal szerezték honalapító őseink ez áldott földet, a kard volt az emelyükara mindenkor hazánk mérlegének a nagy nyugoti államok sorában való egy színvonalra emelkedésében. A fegyver iránt érzett tisztelet

*) Az országos ref. tanáregyesületnek 1903. júniusban Nagy-Enyeden tartott közgyűlésén felolvasta a Szerző

és azokhoz való ragaszkodás jellemezte mindenkor a magyart, s ez jellemzi ma is.

Ezer éves multunk történetét — a honalapító Árpád, Nagy Lajos, Hunyadiak, Bethlenek, Rákóczyak dicső korszakait emlékünke vissza idézve, vajjon nem azt látjuk-e, hogy a kard mily hatalmas fegyvere volt mindig e nemzetnek?!

Ez időkre esik a magyar ifjuság nevelésének arany kora, a melynek alapját a tornajátékok gyakorlása és a fegyverforgatás nemes művészetének magas fokra emelése képezte. Ereikben a dicső apák és ősök vére kering, harcra heviti őket a „Hét magyar: Álmos, Előd, komoly Und, Tuhutum, Huba, Tas, Kund, a mint esküszenk főlemelt kardokkal“ (Zalán futása) és az ilyen lelkesítő példák.

Nagy Lajos dicső királyunk udvarában a daliás fegyverjátékok zaja, a ragyogó kardok pengése volt a legszebb zene.

Utána a legnagyobb magyar király, I. Mátyás rendezett hatalmas arányu lovagjátékokat Ós-Buda várában, bizonyítékát adva, nemcsak a harcban tanusított rettenthetlen bátorságának, de békében a fegyver iránt érzett határtalan tiszteletének is.

II. Lajos uralkodónk, mint a ki a vivás királyának is nevezhető, a kardvivásban magas fokot ért el, külön vivómestert tartott és már 13 éves korában résztvett a nyilvános viadalokon. Testi ereje, és ügyessége oly magas fokra emelkedett, hogy nemcsak a jelenlévő szemtanuk, de a hozzáértők elismerését is kivívta.

Szóljunk-e még azon nagynevű magyarokról, a kiket mint a fegyverforgatás hős bajnokait tisztel az utókor?

Igy Haller Gáborról, a hires vivóról, a kiről azt jegyezte föl a történelem, hogy a vivás gyakorlását egyik fő életszükségletének tartotta, egész életén keresztül, úgy idehaza, mint külföldön tartózkodásának ideje alatt soha el nem mulasztotta az alkalmat, hogy magát a vivás nemes művészetében gyakorolhassa.

Dobó, Losonczy, Szondy, Zrinyi és a többi nemzeti hőseink nagy alakja nem mindig lelkesítő példaként lebeg-e szemeink előtt?

Mit mondjak e nagy multtal dicsekedhető nemes intézet halhatatlan alapítójáról, ez áldott földnek, Erdélynek szent emlékü fejedelméről, Bethlen Gáborról? a ki ép vallásszabadságunk kiküzdésének szent célja érdekében emelte föl annyiszor győzedelmes kardját, megmentvén hitünket, örökre biztosítván boldogságunkat!

Ébressze fel emléke bennünk azt a magasztos lelkesedést, hogy — a mitől Isten óvion! — ha vallásunkért kellene sikra szállanunk, karddal felfegyverkezve mindannyian készen legyünk.

Fájdalom! a kegyetlen sors ez idők elmulta után végre megirigyelte a magyar kard dicsőségét, kicsavarta ismét e sokat szenvedett nemzet kezéből azt.

Rákóczi! te megdicsőült és imádva szeretett fejedelmünk, a korszakod utáni időben a magyar kard — tán könnyeid záporától megrozsdásodott, nemes pengéje eltörött, a markolatban még megmaradt törött vas tőled örökölt tompa zokogással sokáig kesergett függve a feledett fogason.

De hála az ég irgalmának, még sem lett martaléka az enyészetnek, támadtak újból hősök, a kik a megmaradt kosarakba új pengét verettek.

Hej Rákóczi! Hej Bercsényi! ébredjeteK hosszú álmotokból! Nem halljátok-e a fogason függött régi jó fogásu kardmarkolatba ütött damasz-kpengék csengéseit? lelki szemeitekben vajjon nem villant-e meg azok kábitó ragyogása? nem láttátok, nem hallottátok-e ama fenséges jelenetet és annak zaját, mely megrázkódtatta a világot? azt az örökkön örökké emlékezetes pillanatot, a mikor a honalapító hőseink példájára „Életünket és vérünket királyunkért Mária Teréziáért“ egy szívvel lélekkel kirántották azt a „Rendek“ a hüvelyéből!!

Ugy érezzük mi, gyarló halandók, hogy ti is tanui voltatok annak, látnotok kellett ekkor zálogát annak a biztos jövőnek, a melyről nyugodtan álmodhattok tovább a felviradásig.

Biztosítsa csendes nyugalmatokat az a tudat, hogy hozzátok méltó nemzedéknek szívéhez közelebb fekvő oldalát ékesíti a nemes fegyver. Emléketek és e nagy világon egyedül álló példátok öntudatra ébreszté az ezeréves multtal dicsekedhető hűséges nemzetet.

Ez öntudat szülé, támasztá kiváló bajnokainkat; a magyar vivás nemes művészetének jeles alakjai egymás után tűnének föl. Miénk volt a rettegett vivó. Wesselényi Miklós báró, kinek mesebeli kardforgatási képességét regéli ma is és mindenha a magyar.

Nemrég temettük el az igazi hamisítatlan magyar nemzeti vivó iskola halhatatlan ősz maestroját Keresztessy Józsefet, a kinek nyomdokain haladt egy félszázadon keresztül a magyar nemzet legközelebbi multban élt, sőt a jelenben is élő nagyjainak hatalmas gárdája, köztük a nemrég elsiratott lángelméjü Szilágyi Dezsőnk is.

E nagy vivók és gárdáik kardcsattogásai nagyban hozzájárultak az ismét szendergő nemzeti érzés felébredéséhez.

Nemzeti nagy létünk örök fáklyáját gyújtá föl az ébredés, melynek pirkadó hajnalán emelé magasra a dicső szabadságharcz nemzeti lobogóját a magyar; alatta hangzott el a „Talpra magyar,“; Kárpátoktól az Adriáig villámként röpült eme visszhang ismét s felvillant a magyar tanuló ifjak kezében az éles aczél; könnyen emelé föl azt még a zsenge deák is a „szent szabadság oltalmára!“ Vele született ihleténél, mind egyiknek szívében lüktető, lelkében érezve érzett, kiolthatatlan előszereteténél fogva önként ragadá meg az ősök harcaiban megpusztult, de most jól kijavított fegyvert, hogy elszántan, halálmegvetéssel rakhassa le mindegyik legelső és mindenekfeletti adóját az imádott haza szent oltárára.

Ily multak, ily tradíciók mellett, uraim, legyen szabad kérdezni azt, hogy van-e közöttünk olyan, a ki elődeink, őseink ilyen szívet és lelket egyaránt fenéséges mámorba emelő példái után, a legnagyobb odaadással ne csüngne azon, hogy serdülő ifjuságunk, kedves tanulóink kezébe haladéktalanul kardot adhassunk?

Sokkal könnyebb az, uraim, mint a fejletlen karokra ólomsúlyként nehezedő öntestének egész terhe, a mikor ugyanis a német izü gyakorlatok lélek és szív nélkül üzött, fokozatosan fásító, bölcs szakszerűséggel liba sorba állított sorrend szerinti végrehajtására kényserítettnek.

Ezekhez, uraim, vérbeli fiaink legnagyobb átlagának kedve nincs, mert ereikben keringő ellenszenvük-nél fogva azokhoz hajlamot nem éreznek. S ebben nekik igazuk is van, nem vehetjük tőlük rossz néven.

Csatogjon inkább kezeinkben a nemes kard, de csak a magyar kard, melynek hamisítatlan rendszerében való forgatása az egyes egyedüli módja annak, hogy lelkesítse őket az eltespedés elleni küzdelemben. Ez adja meg az ösztönt arra nézve, hogy mind testben, mint lélekben egyaránt a biztos győzelem legmagasabb fokára juthassanak.

Testünk nehézségé elleni czéltalan küzködéseik helyett adjunk alkalmat mielőbb arra, hogy a kard lovagias játékaiban szórakozva, örömteljes, barátságos mérkőzések között találhassák föl a tudás szomja által felette nagy mértékben sanyargatott, fejlődő szervezüknek leghathatósabb táplálékát, a sok szellemi munkával szemben.

Ez fogja felébreszteni bennünk az önértetet és magasabb fokú férfias bátorságot, a szép és nemes iránti érzeket; ez fogja őket megtanítani az egymás és embertársaik iránt való köteles tiszteletre és becsülésre.

Alázatos tisztelettel felkérem még a mélyen tisztelt egyesületet, hogy a mennyiben itt kifejtett nézetimmal, elveimmal egyetért, ezen önzetlen és becsületes szándékom előbbre vitelét hathatós támogatásával elősegíteni kegyeskedjék.

Ugyanezekre legyen szabad felkérem általában az egyes intézetek igazgatóit és kedves kartársaimat is.

A mélyen t. közgyűlés szives türelmét megköszönve, fogadja megtiszteltetésemért mély hálám kifejezését!

(Vége.)

Báró Chappon Samu vivómester jubileumához.

„Valamint a hegypatak, mely szikláról-sziklára omolva magas vizesésekben a völgyben száll, sebes árjaival a hajót, mely rábizatik, szétöri s rohanásának óriási erejével malmokat nem hajt, — nem hasztalanul

zuhant le magas helyéről, mert hatalmas szavával a Teremtő nagyságát hirdeti: úgy vannak emberek, kiknek csak az a hivatásuk, hogy midőn nehéz pályájuk nagy részén átfutnak — emberi természetünk egész nagyságát tüntessék fel“. Valósággal, a mint Kölcsey mondja, nekik igen szép feladat jutott! Mint a nap mely midőn felkél, csak a legmagasabb bércek egyes csucsait világosítja meg, s később elterjed mindenre, s a legrejtettebb völgyeket eltölti melegítő sugaraival: ilyen a tudomány és művészet. Azon férfiak közül, a kik a vivás művészetében oly kiváló szerepet vittek, legelső között foglal helyet Báró Chappon Samu, a ki vivómesterségének harminczadik évét ünnepli. Mit írjak Báró Chappon Samuról ezen jubileumi év alkalmából? — szinte tehetetlen vagyok: — méltassam mint embert, mint hazafiut, vagy mint mestert?

Született 1860. június 29-én Budapesten. Talál-mányait 1869-ben kezdette meg Kolozsvárt a katonai előkészítő iskolában. 1872-ben a nagyszabonyi kadett iskolába került, hol is már következő évben ki lett nevezve torna- és vivó-mesternek 1873. februárius 6-án. 1876-ban végezte a katonai iskolát, honnan mint kadett-örmmester és okl. vivómester jött ki.

1878-ban részt vett a boszniai hadjáratban — a zivatarok nem késtek — kiméletlen kézzel szerte dulta a rideg valóságos rózsafüzért, melyhez kötötte egyéni boldogságát — s az elveszett kép helyére, mely képek helyet foglalni minden nemesen érző szívben joga van, ő odatette egész szívének oltárára a hazának képét. Szomorú vigasztalás az egyénnek, de a közpálya sokkal gyakrabban építi tönkerezuzott egyéni örö-mök romjaiból a közérdek csarnokait, mint gondolkók.

A boszniai hadjáratban ő volt az, a ki az első osztályu vitézség és hadiérmet nyerte — ily ifju korban.

A hazaszeretet meleg érzelme, a haza talaja nélkül párává válik, mely fantomokat fest, délibábokat ringat: s mennél erősebb a vágy valószínű azokat, annál óriásibb a csalódás. — Ő még ekkor sem csalódott, mint más nagyságok. Az ember valóban az ideális gondolkozástól elragadtatva, mindig a valószínűség szárait keresi s végeredményében csalódás éri.

A boszniai hadjáratból, mint hadnagy jött vissza Magyarországra és 1879-ben kineveztetett a cs. és kir. alreáliskola torna- és vivótanárának. 1881-ben pedig Kassára helyezték át. Majd pedig leköszönt tiszti rangjáról és 1882-ben az egri főgimnáziumhoz lett kinevezve, mint torna- és vivótanár. Több atletikai Clubbot alapított és a sport minden nemében, mint szakember, a legszebb eredménnyel működött.

Első munkája 1891-ben jelent meg a vivás művészetének elmélete és párbajszabályai czimen. Második műve most van sajtó alatt. A nemes vivás művészetének elmélete és párbajszabályai czimen.

Harmincz éve, hogy Báró Chappon Samu működését, tevékenységét megkezdette. A magvak, melyeket elhittett, csiráztak, a mit ültetett gyökeret vert s szét-

terjesztve ágait, gyümölcsözni kezd: összes törekvéseinek eredményei előttünk fekszenek. Ezen a téren az egyedüli, eredeti magyar munkát Báró Chappon írta meg — nincs a jelzett irányban Magyarországon kiválóbb ember, a ki tevékenységének nagyobb eredményére hivatkozhatik. Jól tudta Ő, a hosszú tizedek alatt, hogy a ki a küzdelem közben mindig csak koszoruját őrzi, melyet a pálya kezdetén a homlokára tűztek, az soha győzelmet nem vivhat ki. Mint a fa, mely zöld ágaival fel az Éghez emelkedik, s messze körére elhinti virágait, csak akkor fejlődhetik, ha az anyai földet, melyből származott, erős gyökerekkel fonja körül.

Legujabb művében — valamint Descartes, ki az egekből leszállt a földre; ugyanazok a kezek, melyek elrendezték és megalkották az égi testeket, dolgoznak a földgömb megszerkesztésén is: a nehézség primitív és benrejő kvalitássá lett, a mely minden távolságon és minden világon keresztül kiterjed, a mely minden részt egy más felé vonz, visszatartja a holdat pályáján s a felhajtott testeket visszavonja a földre — a csillagokat is meg akarta mérni — csodás műalkotása az ember vakmerőségének; merészsége még az „okot“ is kutatta, — úgy Báró Chappon S. nemcsak a szabályok rideg megalkotását létesítette, hanem megtalálta a legfőbb motívumot, a mely az újabb elharapódzott duellumok megszüntetését vonja maga után. Kimondja ő a legujabb művében, hogy kiskorú párbajban segéd nem lehet.

Művében az értelmet irányozza, világos, egyszerű és mély gondolkozást tanusító pontokat vesz fel. Szétbontani a kérdéseket s azokat több ágra osztani, fokként haladni elő a legegyszerűbb dolgokról az összetettebbekre; betemetni a tátongó nagy űrt, a mely az eszmék között van s azt kitölteni; olyan lánczolatot létesíteni az eszmék közt, hogy valamennyit könnyen le lehessen egymásból vezetni s azok fölemlítése ugyszólván egyenlő legyen azok bebizonyításával: ime a legujabb munkájában teremtett új eszmék, szabályok.

Módszere meg van teremtve: úgy tett, mint a nagy építészek, a kik, miután új műveket gondoltak ki, azzal kezdik, hogy új műszereket és új gépeket készítenek.

Igaz az, hogy minden egyén tükör, mely a mindenséget felfogja. De a gondolat nehézségének arányában nem nőt a tehetség s az emberiség most is úgy, mint előbb, végtelen homályban ingadoz és lételének titkáról mit sem tud.

Jellemét kidomborítja, a lángoló szeretet mellett, a hideg számítás, az igazi mély belátás és logikus gondolkodás.

Az önérdek erkölcstana, az álerkölcstan, csaknem feltétlenül uralkodik, de viszont az is igaz, hogy a kötelesség és az emberszeretet erkölcstana is többeket vezérel az életen át; s e néhány kivételes ember aztán teljesen elégséges arra, hogy a kétkedők álokoskodását

megezáfolhassuk és az emberiség becsületét megmenthessük.

„Az önmérséklet nem egyéb, mint attól való félelem, hogy ne keltsünk magunk iránt irigységet és gyűlöletet, a melyet megérdemelnének azok, a kiket boldogságuk és szerencsájuk elszédít.“

Jubileumi év ez nemcsak Báró Chappon Samunak, hanem Magyarország sport-közönségének és ifjuságának.

Szellem, akarat, jellem és szeretet! Valjon nem ez alkotja-e az igazi embert? A lélek vonzó és szép akkor lesz, ha a benső láng, a hevület, a lelkesedés tüze és az áldozatkészség harmoniában van. Magyar sport-ember minden izületében, lelke tiszta, gondolkozása ideális és hazájáért lángoló!

Mindenütt szokatlan mozgás indul meg, a mely méltó Báró Chappon Samuhoz, s a mozgás mind ellenállhatatlanul ragadja magával a nép és ifjuság zömét. Nem theatrikus óhaj ezen ünneplés, hanem a közvélemény forró vágya. Nem kiáltó szó többé a pusztában: de erős visszhang ezerek ajakán. E férfiú jubileuma örök lesz: az idő elfut, a pillanatok egymásután következnek — az élet álma eltolyik — de munkássága mindig maradandó becsesel bír! *E. Sport.*

Visszapillantás az 1903. football-évre.

Végre befejeződött az oly messzire kitolt szezon s az egyetek csapatai téli pihenőre vonulhatnak vissza. Leginkább jellemezte az elmúlt évet az, hogy két nemrég még másodosztályban levő csapat került előtérbe a bajnoki mérkőzések folyamán; ha magát a bajnokságot nem is tudta kivívni, mindamellet oly fényes játékokat produkáltak, hogy annak első bemutatása az illető csapatok részéről méltán szenzációt kelthetett Magyarországon. Ez a két csapat a Magyar Testgyakorlók Köre s a 33-asok-nak csapatja. Mindketten a tavalyi bajnoki csapatai, a B. T. C.-bal vivott játék alkalmával mutatták, hogy mit mivelhet ép e játéknál a kitartó szorgalommal párosult fegyelem. A 33-asoknk még legutóbbi szereplése amikor az idej bajnoki csapattal eldöntetlenül egy-egyre végeztek, is méltán kelthetett szenzációt a mérkőzést néző nagyszámu sportember között, mert tán az elmúlt év egyik legszebb mérkőzésének mondható. Nem akarjuk a bajnoki csapat érdemét kissebbíteni, de határozottan állítjuk, hogy ha a labdarugásnál szépségdíj lenne, úgy az nem a bajnoki csapatot, hanem a 33-asokat vagy az M. F. K.-át illetné meg. Természetes, hogy a bajnoki csapat elsőrangú játékot produkál, melyet különösen gyorsaság és erély jellemez, mely erénynek hiánya az előbbi két csapatot gyakran megfosztotta a győzelemtől.

A Budapesti Torna Club az idén is szép szerepre tekinthet vissza; de mintha már itt-ott frisebb erőkre

lenne szüksége, mert hiába, a fiatalabb generációból kerül ki tulajdonképen a legjobb játékos. Különb minden sportember hálával tartozik a B. T. C.-nek s kitűnő vezetőjének Iszer Károly urnak, aki iniciatívájával lehetővé tette, hogy oly egy játék mint Southampton, Richmond stb. nálunk szerepeljenek. E tekintetben nem kimélt a B. T. C. semmiféle áldozatot, ép oly kevéssé, mint a mikor az idei országos tornaversenyt rendezte. A B. T. C. nemcsak ezen kedves sportunk meghonosítója, hanem egyedüli egylet, mely évről-évre a nemzetközi mérkőzésekben legtöbbször szerepel, amint azt a Slavia, Cricketter, Leipziger Ball Sp. Cl. Mittweida s az angolokkal vívott mérkőzései bizonyítják. A többi egylet részben nem teheti, részben hiányzik a vállalkozó kedv, kivéve tán még a Magyar Athletikai Clubbot, melynek már eddig is sok szép mérkőzést köszönhetünk s aki jövőre rendezi Anglia legjobb amateur csapatának a Corinthianoknak itteni mérkőzését. Emlékeztet még a Corinthianok délafrikai tourája, a hol szebbnél szebb eredményeket értek el az ottani első rangú csapatok ellenében; különben otthon 2-3 golla jobbnak tartják őket az Oxfordnál is. Hozzjuk készül még ezen kívül Ilford Celtie s Civil Service, habár ezekkel még nem történt végleges megállapodás. Valószínűleg ismét találkozunk a Slavia, W.A.C., Cricketter s tán a Deutsches F. Club csapataival is s itt vannak természetesen ismét a bajnoki s ezüst labda-mérkőzések, az utóbbi az által is nyer érdekességében, hogy a Műegyetem Football-Club is részt vesz benne, azonban nagy hiba, hogy a nevezési feltételei igen nehézkesek s az ezüst labdáért játszó egyletek a match bevételéből ugyszólván mitsem kapnak és nem nagyszámu közönség esetén a játékon kívül még rá is kell fizetniök.

Örvendetes, hogy a mérkőző egyletek száma növekszik úgy, hogy a szövetség ma holnap nem kerülheti ki a III-ik osztály felállítását s ép úgy örvendetes, hogy a szövetség a vidéki bajnokság létesítésén fáradozik, amely bajnokság győztese azután az itteni bajnoki csapattal mérné össze erejét, hogy így mértéket nyernénk a vidéki egyletek classinának megállapításánál. A bajnoki I-ső osztályu mérkőzéseknél különben új eddig II-od osztályu a Fővárosi Torna Club is szerepel majd, mint az idei II-od osztály bajnokság győztese. Örvendetes a haladás vidéken is, ahol legutóbb a pozsonyi és soproni football-csapatok szép eredményeket értek el. Az egyletekkel együtt természetesen a játékosok száma is növekszik úgy, hogy növendék tagokban sehol sincs hiány, legfeljebb vidéken, ahol még nagyon sok ellensége van egyes igazgatók személyében ezen testedző és lélekemelő játéknak, mely legalkalmasabb arra, hogy a sok üléstől elpeshedt gyermeki testnek kellő mozgást nyújtson. Még csak azt tartam felemlítendőnek, hogy Németországban a hadsereg kötelékében is terjesztik e nemes játékot s nagy hatást remélnék tőle a hadsereg szívósságát illntőleg. Visszatérve a szorosabb tárgyhoz még csak azt említem meg, hogy

a szövetség az égető birói kérdést egy birói testület létesítése által akarja megoldani, mely testület hivatva volna tagjai felett az ellenőrzést gyakorolni.

Meg kell említenünk az Ifjusági Labdarugó Szövetség megalakulását, mely hivatva van a növendék tagokat kebelében egyesíteni s maga részéről az ifjusági csapatok részére bajnokságot ír ki és mérkőzéseket rendez. Minthogy a szövetség vezetősége komoly, meglelt sportférfiakból áll, melegen üdvözljük a fiatal egyesületet s hisszük, hogy nemes céljának meg is fog felelni.

A bajnoki mérkőzések idei eredménye különben a következő: nyertese a Ferenczvárosi Torna Club, ugyanazon csapat, mely a Polónyi-fele ezüst labdának is idei nyertese; mindenesetre szép két eredmény, amit az agilis csapat meg is érdemelt.

Összegezve tehát: „haladás az egész vonalon“ s biztosan eljő még az idő, amikor a Magyar Labdarugó Szövetség nem 30, hanem az egyletek százait fogja tagokul birni.

Magyarország 1904. évi mű- és gyorskorcsolyázó bajnoksága.

Első nap.

A Budapesti Korcsolyázó Egyesület városligeti nagy jégpályán jan. 27 én folyt le az 1904. évi országos bajnoki meeting első napja. A két napon tudvalevőleg a Busbach Péter dr. jubileumi emlékverseny Magyarország gyorskorcsolyázó bajnoka címért és a Benke Gyula jubileumi emlékverseny Magyarország műkorcsolyázó bajnoka címért kerül eldöntésre.

Az első napon a gyorskorcsolyázó bajnokság 500 és 5000 méteres futamát és a műkorcsolyázás előirt gyakorlatait rendezték. A pálya szép sima felülettel bírt, de a jég az 500 méteres futam alatt még kissé puha volt; az 5000 méteres futamra, mikor a hirtelen hideg már jobban megfagyasztotta a jég felületét, ideális volt a jégpálya, a mi különösen műkorcsolyázóink remek mutatványainak vált hasznára.

A korcsolya-verseny iránt az idén már sokkal nagyobb érdeklődés nyilvánult a közönség részéről, mint az előző években, a mikor a sehonnan sem hiányzó sportsmaneken kívül alig egy-két ember nézte a bajnok-aspiránsok gyönyörű küzdelmét. Az emeleti helyiségből gyönyörű képet nyújt az 500 méteres pálya és a rajta hosszú ívben repülő, a fordulókban összezsugorodó versenyzők. Onnan nézték legtöbbször a versenyeket, bár a teraszon is sok néző került össze, míg a korcsolyázók a pálya közepén elhelyezett birói asztal körül tömörültek.

Az első nap legérdekesebb eseménye az, hogy a gyorskorcsolyázó bajnokság favoritja, Péczely Andor nem bizonyította be a Bécsben mutatott kitűnő formáját;

a rövid, de erős tréning, úgy látszik, nagyon igénybe vette erejét s azonkívül a kétnappal előtte levő bécsi futását is a lábaiban érezhette. Wampetics Imre remek formában van és ha a két futamban elért időrekordja nem is a legjobb, mégis dicséretet érdemel az 500 és 5000 méteres futamokban elért győzelme, a mely most már a bajnokságot is biztosítja neki. A részletes eredmény a következő:

Magyarország gyorskorcsolyázó bajnoksága.

Első futam 500 méter:

Péczely Andor 53 mp.

Herczegh Béla 1 p. 03 kilencztized mp

—

Bihari József 57 kétötöd mp.

Schick László 58 öttized mp.

—

Wampetics Imre 52 mp.

Halmay Zoltán 55 héttized mp.

Eredmény:

1. Wampetics,

2. Péczely,

3. Halmay.

Második futam 5000 méter.

Wampetics 10 p. 23 öttized mp.

Péczely Andor (7 kör után kiállt).

—

Halmay Zoltán 11 p. 8 négyötöd mp.

Bihari József 11 p. 16 kétötöd mp.

—

Schick László 10 p. 27 héttized mp.

Herczegh Béla 10 p. 45 kétötöd mp.

Eredmény:

1. Wampetics,

2. Schick,

3. Halmay.

Már kissé sötétedni kezdett, mikor a műkorcsolyázó bajnokság előirt gyakorlataira került a sor. Ifj. Urbány Sándor és a 13 esztendő, Berlinben nagy sikert aratott Kiss (Kronberger) Lily végezte a külön e célra preparált pályán a kötelező mutatókat és majd mindegyik mutatót élénken megtapsolta a közönség.

(Folytatása következik.)

Különfélék.

A győri jégünnepély. Az első versenyekkel egybekötött jégünnepélyt az idén a győrszigeti korcsolyázó egyesület rendezte győrszigeti versenypályáján. A verseny élénk érdeklődés mellett folyt le, s diszes közönség élvezte végig, mely a legszebb emlékekkel szívében hagyta el a kedves ünnepélyt.

A győrszigeti korcsolyázó-egyesület működését különben is méltán éri a dicséret. Összes tiszta bevételeit

emberbaráti jótékony célra fordítja, mikor általa a győrszigeti önkéntes tűzoltó-egyesületet segítyezi. Másrészt a tanuló ifjúságnak páratlan kedvezményeket nyújt, csak hogy e nemes sportot megkedveltesse.

Az ünnepélyt a győri főgimnázium ifjúsági versenye 150 m. távolság, nyitotta meg, a melyen az algimnázisták közül jutalmat nyertek: 1-ső díj Kovács Ferencz, 2-ik díj Kovács István, 3-ik díj Erdély László; a főgimnázisták közül pedig 1-ső díj Meyer Ferencz, 2-ik Nagy Sándor és 3-ik Feichtinger Ernő.

A felnőttek sikversenyén díjjal lettek kitüntetve: 1. Kacander Ernő, 2. Sárossy Béla és 3. Meyer Béla.

A páros versenyen kitűntek: 1-ső pár Mocsáry Éva, Körner Iván, 2-ik Viola Margit, Mayer Majos, 3-ik Rác Lujza, Rengy Kálmán, 4-ik Bakk helén, Jungbluth Ferencz és 5-ik Kosich Katicza, Békés Mihály.

A műkorcsolyázók versenyén kiváltak, mint 1-ső Szász Sándor, megdicsérendő gyönyörű mutatóival. 2-ik Kacander Ernő, aki ügyesen és szépen korcsolyázott. De a verseny fénypontja mégis Némethi Ernő mutatója volt, ki versenyen kívül mutatta be művészi és sikkes mutatóit.

Az ünnepélyt francia-négyes zárta be, melyet mintegy negyven pár lejtett, páratlan látványosságot nyújtva a különféle figurákkal és felvonulásokkal a szemlélőknek.

Végére hagytuk, bár az elismerés és érdem első helyre emeli, Árvay Géza főgimnáziumi tanárt, aki úgy az ünnepély tervezése körül szerzett megbecsülhetetlen érdemét, mint a verseny rendezését kizárólagosan végezte. Árvay tanár egyes keze tartotta fenn a soka. ságban rendet s ő igazította önfeláldozó buzgalommal a versenyt.

A versenyen, melyen ilusztris közönség vett részt, — a 26-ik gyalogezred zenekara játszott.

A főgimnázium ifjúsága, mely e versenyen szép számmal vett részt, a téli idényben a győrszigeti korcsolya pályára jár korcsolyázni, ahol -az ifjúság nagy kedvezményben részesül, az egész idényre fizetnek személyenként 2 koronát s minden 100 fizető után 20 szegény fiu ingyen jegyet kap, ezenfelül még a tornatanár vezetése alatt az egész ifjúság kimehet korcsolyázni, amely úgy történik, hogy egyik nap I—IV. osztály, második nap V—VIII. osztály korcsolyázik s így alkalma nyílik a legszegényebb fiúnak is, hogy ezen testedző sportban részt vehet. A főgimnázium igazgatósága korcsolyákat szerzett be és a szegény tanulók között az évadra kiszokta osztani.

A Budapesti (Budai) Torna-Egylet f. évi február hó 3-án tartotta ez idei első házi versenyét, melynek eredménye a következő:

1. Összetett verseny (nyújtó, korlát, ló) az I. csapat számára.

1. Wagner Rudolf.

2. Gerhauser Sándor.

3. Gruber Román.

2. Összetett verseny (nyújtó, korlát, bak) a II. csapat számára.

1. Paulovics József.
2. Nagy Bódog.

3. Összetett verseny (nyújtó, korlát, ló) a III. és IV. csapat számára.

1. Monó Ferencz.
2. Hollner Vilmos.
3. Lipter Rezső.

4. Összetett verseny (k. m. nyújtó, ló) az V. csapat számára.

1. Jenik Béla.
2. Dr. Andor Endre.
3. Jakob Gusztáv.

5. Távolugrás állásból.

1. Kováts Nándor 291 cm.
2. Wagner Rudolf 288 cm.
3. Szilágyi Imre 277 cm.

6. Függeszekedés.

1. Ehman Elek.
2. Gruber Román.
3. Monó Ferencz.

7. Magasugrás deszkáról.

1. Wagner Rudolf 175 cm.
2. Kováts Nándor 175 cm.
3. Gerhauser Sándor 165 cm.

8. Páros viaskodás.

1. Turián József.

9. Tréfás verseny. Guggolva szökdelés hátrafelé. Résztvett 13.

1. Paulovics József.
2. Schöller Károly Márton.
3. Gruber Román.

A házi versenyen, mely a közönség részéről igen látogatott volt, résztvett 42 tag. S.—V.

A Magyar Kerékpáros-Szövetség legutóbbi elnökségi ülésén elhatározta, hogy a kerékpár-adó eltörlése végett ismételen felir a fővárosához. A statisztika adatok azt igazolják, hogy a fővárosnak a kerékpár-adó jövevénye évről-évre csökken, a kerékpár-üzletek egymásután mennek tönkre és ez mind a kerékpár-adó romboló hatásának következménye. A Szövetségnek fellépése az adó ellen, ha eredményre vezet, úgy a kerékpársport, mint a kereskedők érdekében, örök érdemű lesz

ÓVÁS!

Tudomásunkra jutott, hogy idegen gyárból származó oly pneumaticok vannak forgalomban, melyekre **védjegyhamisítás szándékával**

„Continental“

szó van bélyegezve.

Figyelmeztetjük t. vevőinket és a nagyközönséget, hogy a valódi

CONTINENTAL-PNEUMATIC

a gummiba préselt **sas** védjegyről ismerhető fel.

Egyszersmind kinyilatkoztatjuk, hogy feljelentéseket, melyek a védjegybitorlás felderítésére és megbüntetésére vezetnek, szívesen és busásan jutalmazunk.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
Budapest.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascinus“

kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva **nem nyomja a kez-
zet, elhárítja a kard csúszását, megóvja a kez-
tyüt a kopástól.**

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896. sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

== Bármely kardra könnyen ráerősíthető. ==

Legtöbb államban szabadalmazva.

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
BUDAPEST.

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
 Félévre ... 4 kor.
 Egész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

Mégjelen havonkint kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

IX., Ferencz-körut
31. szám, I. em.

Kiadóhivatal:

VIII., József-körut 43.
szám, földszet.

Az Achilles Sport-Egylet,
 Aradi Korcsolyázó-Egylet,
 Budapesti polgári lövészegyes.,
 Budapesti Torna-Club,
 Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
 Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
 Budapesti Torna-Egylet,
 Délvidéki Kerékpár-Egylet,
 Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
 Debreczeni Torna-Egylet,
 Fővárosi Vivó-Club,
 Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
 Győri Csónakázó-Egyesület,
 Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
 Kassai Korcsolyázó-Egylet,
 Kassai Tornászó- és Vivó-Egyes.,
 Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
 Körmendi Athletikai Club,
 Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
 Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
 Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
 Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
 Magy. Testgyakorlók Köre,
 Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
 Magyar Uszó-Egylet,
 Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
 Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
 Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,
 Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egyl.,
 N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
 Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
 Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
 Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
 Neptun Bpesti, Evező-Egylet,
 O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
 Ó-Budai Torna-Egylet,
 Pécsi Athletikai Club,
 Pápai Korcsolya-Egylet,
 Pozsonyi Torna-Egylet,
 Privigyei Korcs.-Egylet,
 Rimaszombati Korcs.-Egylet,
 Quarnero Csónakázó-Egylet,
 Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
 Selmeczi Akad. Athléta Club,
 Soproni Korcsolyázó-Egylet,
 Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
 Sportkedvelők Köre,
 Szabadkai Sport-Egylet,
 Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
 Szatmár-Németi torna és vivó-egyl.,
 Szegedi Csónakázó-Egylet,
 Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
 Szegedi Torna-Egylet,
 Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
 Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
 Szegedi Kerékpár-Egyesület,
 Szászvárosi Athletika Club,
 Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
 Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
 Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet
 Torontáli Athletikai Club,
 Tordai Korcsolyázó-Egylet,
 Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
 Veszprémi Torna-Egyesület,
 Zsombolyai Athletikai Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézeteinek.

Deák-szállók.

A tornatanárok rábeszélésének tulajdoníthatjuk, hogy tanulóink mind többen- és többen járják be gyalog szép országunkat. Ugyde épen tornatanárainktól halljuk, hogy a szegényebb sorsu növendékek többször panaszkodnak, hogy főleg az éjjeli szállások miatt sokba jön egy hosszabb utazás. Igaz az is, hogy egy-egy élelmesebb tanuló több pénzzel jó haza a kirándulásokról, mint a mennyivel elment, de ezt épen ne tekintsük mérvadónak, mert az ilyen ifjaktól épen az hiányzik, mi az ifjuság virága, a szerénység.

Azt is tudjuk, hogy a vándor-ifjak régi vendéglátói, a papok ma is szívesen látják némelykor az ifjakat, de épen a mult nyári kirándulások alkalmával történt egy felvidéki szerény paplakban, hogy két hét alatt nap-nap után szállingóztak a vendéglátást kereső ifjak. Utóvégre a mi nagyon kevés jövedelemmel rendelkezhető fálusi papjainktól épen nem kívánhatjuk, hogy a mind számosabban utazgató tanulóinknak hivatalos vendéglátói legyenek.

Már e lapokban, ugy emlékszem, volt a tanuló szállásokról szó, de talán nem lesz felesleges a mi óhajásainkat sem elmordani, mert ezek teljesezésbe menésétől csak jót reménylünk.

A legkönnyebben megvalósíthatók a tanuló szállások a bennlakó iskolákban. A szerzetesrendek iskoláiban a protestáns kollégiumokban

a nagy szünidőben könnyen volnának berendezhetők a szobák. De a tanítóképzők mellett levő internatusok is sok tanulót fogadhatnának be. Ezzel az intézkedéssel már a legnagyobb dologon tul volnánk, mert az ország így Mármarostól Pécsig és Brassótól Pozsonyig könnyen beutazható lenne.

Azonban a legnehezebb a szállások kérdése épen a legszebb vidékeken; az erdős, hegyes felföldön és Erdély havasain. Ezekről a szép helyektől a berendezhető iskolai szállások még messze vannak s épen e helyeken nagyon drágák a vendéglői szobák.

A turisták menházai pedig nem használhatók a tanulók által, a hol használhatók is, ott meg elégtelenek. Ezt az ügyet nem is lehetne könnyen megoldani, mert a legszebb kiránduló helyek magán, sokszor üzleti kézben vannak, s itt áldozatkésztségre nem igen számíthatunk. De ugy a Tátrában, mint Erdély legmagasabb kiránduló helyei közelében vannak olyan falvak, hol egy-egy házat 10—12 frt évi bérral meg lehetne szerezni. A berendezés vajmi kevésbe kerülne. Ugyde ki csinálja ezeket? Bizony csak az állam! Mert hiába várjuk a kezdeményezést, áldozatkésztséget a társadalomtól; mig az állam nem mutat jó példát, az egyesek meg nem mozdulnak.

A szép Tátravidék szülötte, Berzeviczy Albert, a testi nevelés legjobb barátja nagyon sokat tehetne, ha az ország pénzügyei lehetővé

tennék az állami tanulói szállások berendezését. Hanem miniszterünk megmútatta az ifjusági tornaversenyek rendezésével, hogy mit lehet teremteni állami támogatás nélkül is. A vidéki tornaversenyeknél egyes vidéki városok ezreket költöttek az ifjak elszállásolására és ellátására. Azt hisszük, hogy a miniszternek az iskola fenntartó hatóságokhoz intézett iratára az iskolákban még s jövő nyárra megnyílnának a deák-szállók. A többi, külön szállóhelyek létesítése majd aztán későbbi teendő lenne.

Mindenesetre szükséges volna, hogy a deák-szállók ügyét valaki a miniszteriumba vezesse és nyilván tartsa, ki beutazná még jó korán a bennlakó iskolákat s maga győződne meg, hogy mi történt eddig és mit lehetne csinálni. Mert tudunkkal pár iskolában már a múlt nyáron is voltak vendégszobák.

E lapokban pedig minden deák-szálló megnyíltát tudatni kellene, hogy a szünidő előtt a tanulók mindenről értesülnének.

Minden deák-szálló teljesen ingyenes legyen, a szolgazemélyzet se kívánhasson a fiuktól borraivalót, mert elég ha a fiuknak annyi pénzük van, hogy magukat élelemmel ellássák. Ugy is tudjuk, hogy e szállókat csak a szegényebb tanulók fogják igénybe venni.

A tanulók iskolájuktól igazolvánnyal legyenek ellátva, hogy a szállókba csak tanulók mehessenek.

Sok apróbb kérdés merül még fel ez ügynél, de az első a legfontosabb, hogy mikor lesz e tervekből valami?

L. M.

Az Aradi Tornaegyesület jubeláris disz- közgyűlése.

Folyó hó 3-án ülte meg fennállásának huszonöt éves jubileumát az „Aradi Tornaegyesület“ ez az agilis egyesület, mely ebből az alkalomból a városkert disztermében ünnepi közgyűlést tartott. Szokatlanul nagy-számú régi és új tag jelenlétében és általános érdeklődés közt folyt le a derék, szép multnak örvendő egyesület diszközgyűlése, mely ismét fényes bizonyosságot tett arról, hogy Arad város társadalma és művel polgárságának bizalmát és rokonszenvét a legnagyobb mértékben bírja.

A városháza diszterme ünnepi hangulatban ringatta a nagy számban egybegyült tornászokat. Az elnöki széket, miután Urbán Iván elnöknek váratlanul és hirtelen fel kellett utaznia Budapestre, Steinitzer Pál dr. alelnök foglalta el; jobbról, balról a főhelyeket az egye-

sület első érdemes elnökei és tiszteletbeli tagjai Péterffy Antal és Robitsek Ágoston dr. foglalták el.

Pont 11 órakor nyitotta meg Steinitzer Pál alelnök a népes közgyűlést a következő szavakkal:

— E pillanatban vettem szeretett elnöküktől az értesítést, hogy Budapestről, a hol fontos politikai ügyekben elfoglalva volt, akarata ellenére el nem utazhatott és ezért legnagyobb sajnálatára a mai közgyűlésen meg nem jelenhetett. Elmaradását a következő sürgönyben mentette ki: „Tegnap estig mindig reménykedtem, hogy haza jöhetek és ott lehetek önökkel tisztelt tagtársaim egyletünk jubeláris közgyűlésén. Sajnos, a sors másképp rendelkezett, mert fontos és hivatalos ügyek jelenlétemet feltétlenül megkövetelik és késztettek az ittmaradásra. De azért képzeletben szívvel-lélekkel ott vagyok önök között és osztozom örömeikben és ünneplésükben a távolból. Kérem indokolt távollétemet kimenteni és engem elnöki tisztemben helyettesíteni sziveskedjék. Szívélyesen üdvözlöm a kartársakat a mai ünnepélyünk alkalmából. Urbán Iván.“

Dr. Steinitzer Pál az alapszabályok értelmében a közgyűlés határozat képességét konstatálván, a közgyűlést megnyitotta s melegen üdvözölte a szép számban megjelent tagokat, kik közül számosat lát az alakulás első évéből. Elnöki megnyitójában visszpillantást vetett az egyesület megalakulásának történetére. 1878 végén Nagy Sándor lyceumi tornatanár, a helybeli lapokban mozgalmat indított egy Aradon alakítandó tornaegyesület érdekében. Ezen cikk megjelenése után aláírási-ívet bocsájtott ki, melyet a lelkes aradi fiatalság s azok között több tekintélyesebb polgár is aláírt. Az első gyakorlati óra 1879. február 3-án volt.

Meleg szavakkal emlékezett meg az egyesület első elnökéről Péterffy Antalról, a ki a szervezés nagy munkáját vitte keresztül és az első tisztikar és választmányról, mely így volt összeállítva: elnök: Péterffy Antal, alelnök: Boros Vida, titkár: Fényes Kálmán dr., majd Nagy Sándor, ügyész: Heeger Ernő, pénz- és szertártárnok: Sarlot Domonkos, orvos: dr. Parecz Gyula, művezető: Nagy Sándor, segéd-tanár: Lászka Lajos. Választmány: Babó Lajos, Hoffbauer Sándor, Kürthy János, Nesnera Aladár, Pless Mór, Reicher Károly dr., Reichenhaller Kálmán, Szeiler Emil, Szél Ernő dr., Vuia György.

Péterffy Antal után az elnöki székbe következett dr. Robitsek Ágoston, kinek 20 éves elnökségéhez az tornaegyesület felvirágzása fűződik. Majd Urbán Iván jelenlegi elnök érdemeiről emlékezett meg az alelnök s a tornaegyesületet háttározottan szerencsésnek mondotta, hogy 25 éves örömmünnepélye alkalmával ilyen három kiváló elnök érdeműs működéséről emlékezhettek meg. Végül lelkes szavakban emlékezett meg az egyesület művezető titkáráról is, ki az aradi tornaegyesületet újszólván életre keltette s annak bölcsőjénél jó és rossz na jaiban csüggedetlenül őrt állott s szeretettel gondozta annak ügyeit. Végül az egylet első tagjairól, mint az

egylet megalapítóiról az elismerés meleg szavaival emlékezett meg, köszönti őket bajtársi szeretettel.

A mindenre gondosan kiterjeszkedő és lelkes hangon elmondott elnöki megnyitót éljenzéssel és tapsal fogadta a diszközgyűlés, mely után Nagy Sándor titkár-művezető felolvasta dr. Márky Sándor kolozsvári egyetemi tanár, dr. Jánossy Béla budapesti főgymnásiumi tanár, Klammer Rezső a budapesti osztrák-magyar bank főnöke és J. Fleischakker Gyula, a nagyváradai takarékpénztár vezérigazgatója levelét, melyben megköszönik a diszközgyűlésre való meghívást s mint a régi gárda tagjai meleg szívvel és rokonszenves hangon emlékeznek meg az aradi tornaegyesület kebelében eltöltött kedves órákról. Nagy Sándor titkár-művezető felolvasta nagy gonddal kidolgozott választmányi jelentésének egy részét, melyben az alakulásról s a hazai testgyakorlás általános viszonyairól emlékezik meg. A közgyűlés a szépen megírt jelentést éljenzéssel fogadta s annak kinyomatását és a tagokkal s a hazai társegyesületekkel való közlését elhatározta.

Kömives József pénztárnok terjesztette elő az 1903. évről szóló vagyommérleget, mely szerint bevétel volt 4191.47 korona, kiadás 3706.96 korona. Készpénzmaradvány 10,259.81 korona. Ezen jelentéssel kapcsolatban felolvastatott a számvizsgáló-bizottság jelentése is, mely a pénztár állapotát mindenben rendbenlévőnek találja. A közgyűlés ennek alapján a fölmertvényt a pénztárnoknak megadta, ugyszintén a számvizsgáló bizottságnak is.

Megállapította a közgyűlés az 1904. évi költség előirányzatot és pedig a következőkben: bevétel 4000 korona kiadás 3970 korona.

Dr. Steinitzer Pál alelnök tett ezután jelentést az országos tornaünnepély tárgyában eddig tett intézkedésről, melyet a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett s a további intézkedésekkel az új választmányt megbizta.

A tervezett evezős alosztály szervezését is jóváhagyólag tudomásul vette a közgyűlés s miután már eddig 40 új tag jelentkezett s valószínű még több jelentkező is lesz a közgyűlés az evezős alosztály megalakulását határozatilag kimondotta oly feltétellel, hogy az alosztály tagjai a rendes tagsági díjon kívül havonként 2 koronát tartoznak fizetni, mely összeg csolnakok beszerzésére fordítatik. Auszterveil Gézának a felajánlott csónakért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés. A további kivitellel szintén az új választmány bizatott meg.

Az önálló tornacsarnok és nyári torna- és játszótér telkének érdekében való intézkedések megtételére a közgyűlés megbizta az új választmányt.

Kovács Vincze indítványára a közgyűlés táviratilag üdvözli Urbán István elnököt a 25 éves jubileum alkalmából tartott diszközgyűlésből.

A közgyűlés tárgyai ezzel letárgyaltván, dr. Steinitzer Pál alelnök megköszönte a bizalmat a tisztviselői kar és a választmány nevében a megbízatást a közgyűlés kezeibe visszahelyezte s kérte a közgyűlést, hogy az új választást rendelje el s a választás idejére korelnököt válasszon Korelnökül egyhangulag dr. Robitsek Ágoston választott meg, a szavazatszedő bizottságba Darányi János és dr. Bedő Árpád választattak meg. A szavazás megejtettvén, dr. Robitsek Ágoston kihirdette az eredményt, mely szerint megválasztottak: elnök: Urbán István, alelnök: dr. Steinitzer Pál, titkár-művezető: Nagy Sándor, orvos: dr. Schusztter Henrik, pénztárnok: Kömives József, ellenőr: Lamzer János, ügyész: dr. Szeghő Hugó, szertárnok: Szilárd Győző. Választmány: Alt János, dr. Ansel István, Boros Dóra, Bródy József, Czédly Károly, dr. Fényes Iván, dr. Dalnoki Nagy Lajos, Hehs Vilmos, Jancsovics Ferencz, Kell Lajos, Laczay István, Matusik Márton. V. ifj. Neuman Adolf, V. Neuman Samu, Palotay Adolf, Reiniger Samu, dr. Reisinger Ferencz, dr. Simó Károly, dr. Schmidt János, Sorbán János, Steiner József, dr. Sugár Jenő Szántó Mihály, Szathmáry János, Szél Ernő, Tüdős Béla, Varjassy Lajos, Vissy Ferencz, Weisz Izidor, Ziffer Sándor. Pótválasztmány: Darányi János, Herrel Bernát, Kovács Jakab, Nagy Károly, Petrisyn Gyula. Számvizsgáló bizottság elnök: Szántó Gyula. Tagok: Bogsán Károly, Steiner Ferencz, dr. Bedő Árpád és dr. Fényes Iván indítványára Péterffy Antal és dr. Robitsek Ágoston érdemeik méltatásául örökös diszelnökké megválasztottak; dr. Steinitzer Pálnak az egyesület fáradhatatlan lelkes buzgalma alelnökének jegyzőkönyvi elismerés és köszönet szavaztatott. Végül az elnök az új tisztikar és választmány életetésével a diszközgyűlést véget ért.

A közgyűlésen Steinitzer Pál dr. alelnök elnöklésével jelen voltak: Péterffy Antal, dr. Robitsek Ágoston, Hamzsea Ágoston, Steinhardt Mór, dr. Probszt Mihály, Végváry ifj. Neuman Adolf, Auszterveil László dr., Jankó Imre, Tagányi Gusztáv, Darányi János, Palotay Antal, Kovács Vincze, Angel István dr., Sorbán János, Lamser János, Fényes István dr., Szél Ernő, Lilienberg Sándor, Scholcz Róbert, Gaál Dezső, Steinitzer Imre,, Biszterszky Kázmér, Alt János, Reich Jakab, Herskovitz Emil Gaál János, Petkovits M. Béla, Schiffer Sándor, Geiringer Dávid, Borlodán György, Szakolczay Sándor, Ziffer Sándor, Kmetykó Lajos, Matusik Márton, Korgor Károly, Solymos Ferencz, Szeghő Hugó dr., Jancsovics Ferencz, Sándor Zsigmond, Szeredy Gyula, Klein Sándor, Gabos Jenő, Basel Ottó, Wieser Aladár, Székely Salamon, Steiner József, Nádray Aurél, Horváth, Frigyes, Odry Zoltán, Láng Oszkár, Bedő Árpád dr. Weisz Mór és Nagy Sándor. (gy r.)

Az „Aradi Tornaegyesület“ jubileuma.

(Háziverseny. — Ünnepi banquet.)

Fényes házi ünnepély keretében ünnepelte meg az „Aradi Tornaegyesület“, megalakulásának 25-ik évfordulóját.

A jubiláris közgyűlések folytatásaképen február hó 3-án este, mint az ezelőtt 25 évvel, vagyis 1879. február 3-án megtartott első tornaóra emlékére szép számú meghívott közönség jelenlétében tartatott meg az „Aradi Tornaegyesület“ házi versenyét a lyceumi tornacsarnokban. Pont fél 7 órakor a Rákóczy-induló hangjai mellett Nagy Sándor titkár-művezetővel élükön vonultak be a tornászok, és midőn a csapat felállott Urbán Iván az egyesület elnöke szép szavakban emlékezett meg Nagy Sándor művezető 25 éves működéséről, ama lelkesedéséről, melylyel ő a tanügy iránt viseltetik és a jelenlegi tornászok nevében átnyújtotta ezek emlék-ajándékát, egy gyönyörű ezüst babérkoszorút a következő felírással: „Az Aradi Tornaegyesület“ működő tornászai az egyesület 25 éves fennállása ünnepélye alkalmából szeretett mesterük Nagy Sándornak, tántorithatatlan ragaszkodásuk és szeretetük jeléül“ 1879. február 3. — 1904. február 3.

Ezután kezdetét vették a gyakorlatok, mely után a versenyek következtek. Két versenyszám volt és pedig rudmászás és 3-as ugrás.

Az első versenyben első győztes lett: Kmetykó Lajos, második Ziffer Sándor; a másodikban első: Ziffer Sándor, második Kmetykó Lajos. A díjakat ezüst és bronz-éremet Urbán Iván elnök buzdító szavak kíséretében osztotta ki.

A házi verseny után a „Központi-szálló“ külön termében vacsorára gyűltek össze az egyesület jelenlegi és nagy számban a 25 év előtt volt tagjai is.

Az első felköszöntőt dr. Steinitzer Pál alelnök tartotta, lelkes és szép beszédben emlékezett meg az egyesület három elnökéről: Péterffy Antalról, dr. Robitsek Ágostonról és Urbán Ivánról s a tornaegyesületet személyesen azon fiúhoz hasonlította a ki jól választja meg az atyját.

Ilyen jól választott az „Aradi Tornaegyesület“ is midőn három ilyen illusztris elnököt tudott magának választani.

Ezután Bedő Árpád dr. emelkedett szóra és éltette a jubiláns művezető-titkárt Nagy Sándort, a tornász ifjuság nevében. Az ifjuságról, mint a nemzet virágáról szólott s fejtegette, hogy mint a virágnak, úgy az ifjuságnak is szüksége van a gondozásra, hogy értékessé válhasson. Hogy az ifjuság a nemzetnek gyümölcse lehessen szüksége van vezérre, atyára és mesterre, ki oktassa és vezesse. Az „Aradi Tornaegyesületnek“ vezérlő atyja, mestere Nagy Sándor. A társaság perczekig tapsolta a művezető-titkárt, a ki könnyek között hallgatta a lelkes és szép szavakat.

Majd Nagy Sándor titkár-művezető állott fel és meghatva köszönte meg mindazt az ováció, melyben tornásztársai részesítették. Éltette az egyesület régi és jelenlegi tagjait s buzdította a tornaügy lelkes felkarolására. Ezután Péterffy Antal meleg szavakban üdvözölte szintén Nagy Sándor titkár-művezetőt, mint az ő egykori titkárát és köszönte meg azt a kitüntetést, melyben őt az egyesület örökös diszelnökévé történt megválasztás által részesítették.

Ezután még számos felköszöntő közben a kedélyes társaság késő hajnali órákig mulatott együtt vialis jókedvvel.

A banqueten 50-en vettek részt. (gy. r.)

Magyarország 1904. évi mű- és gyorskorcsolyázó-bajnoksága.

Második nap.

Wampetics Imre nyerte Magyarország 1904. évi gyorskorcsolyázó bajnokságát. A kis Wampetics — a kinek bátyja, Ferencz, tavaly a bécsi és budapesti regattákon aratott győzelmeket — versenykarrierje rövid, de annál dicsőbb. Tavaly még junior-versenyző volt és már Berlinben aratta első győzelmét a nemzetközi junior-versenyben. Ez idén is szerencsét próbált Berlinben és az európai bajnok, Gunderson után egy ízben második, egyszer pedig harmadik lett. Wampetics hátrázott tehetség, de csak rövid távon; 1500 méteres távig klasszikus versenyző válhatik belőle. Hosszu távon aligha fog elsőrangú versenyzők között érvényesülni, ezt bizonyítja mai szereplése is, mert 10.000 méteres távon Schik László (a ki évről-évre szépen javul) legyőzte.

A bajnokság második helyére Halmi Zoltán, jeles uszóbajnokunk került. Ő is már régiebb alakja korcsolyázó gárdánknak, s első szép győzelme a jégen ez volt. Schick László hosszu távon érvényesül, de nagy hátránya, hogy a fordulokat nem veszi ügyesen. A bajnokság negyedik és ötödik helyére kerékpárversenyző-gárdánk két szimpatikus tagja, Bihari József és Herczegh Béla került.

S Péczely Andor, a bajnokság favoritja? Bécsben még első díjat nyert s a bajnokság első futamában a neki nem megfelelő 500 méteres távon is második lett. A verseny után rosszul kezdte magát érezni. Trénere, Sibert, valami orvosságot adott neki és azt mondta, meggyógyul tőle. S mi történt? Péczely oly rosszul lett, hogy a következő 5000 méteres versenyt már föl kellett adnia s betegsége miatt a második napi versenyekben sem vehetett részt. Tréfaképpen emlegetik,

hogy a tréner Péczelynek dopingot adott be s ettől lett rosszul a két év előtti bajnok.

A műkorcsolyázó-bajnokság az idén walkoverre törpült. Kiss Lilly — akárcsak Mrs. Syers a világbajnokságban — nem jelent meg a startnál. Pedig nagyon készült rá és csak a legutolsó pillanatban állt el a versenyzéstől. Talán a vasárnapi nemzetközi női műkorcsolyázásra készül. A kik Kiss Lilly tréningjét megfigyelték, azt mondják, hogy sok kilátással indult volna a bajnokságban.

Az 1904. évi műkorcsolyázó-bajnok e szerint ifj. Urbáry Sándor lett. Még csak a múlt évben kezdte a műkorcsolyázást és a tavalyi bajnok: Márkus Jenő tanítványa volt. Az előirt gyakorlatokat elég ügyesen, szabatosan végezte, míg a szabadon választott gyakorlatokban sok szép mutatvánnyal tünt ki. Különösen szépen sikerült a holdvágás és a hasonló apróbb mutatványok. Testtartása még mindig a juniort árulja el. A katonazene hangjai mellett néhány tánczot is bemutatott. Kétségtelen, hogy Urbáry hosszabb, gyakorlotabb versenyzés után elsőrangú műkorcsolyázó lesz és így az idei bajnoki cím korántsem jutott a walkover daczára érdemetlennek. — A jég különben nem volt a legmegfelelőbb, nagyon puha, olvadás és érdes volt a felülete.

A 10.000 méteres bajnoki futam után a junioraink végeztek próbaversenyt 1500 méteres távon. Hatan indultak, s akad köztük figyelemreméltó erő is.

A közönséget különösen a műkorcsolyázó-bajnokság érdekelte. Sűrű sorokban körülállották az elkerített hely palánkjait, s nem egy sóhajtozott irigykedve magában, hogy mikor tud majd ilyen művészettel tánczolni a jégtáblán?! Mert nagyban folyt odakint a városligeti nagy jégpályán is a táncz...

A versenyek részletes eredménye a következő volt: Magyarország gyorskorcsolyázó-bajnoksága.

Harmadik futam, 1500 méter.

Wampetics Imre 2 p. 42 héttized mp.

Schick László 3 p. 15 mp.

Halmay Zoltán 2 p. 57 kilencztized mp.

Bihari József 2 p. 59 héttized mp.

Herczegh Béla 3 p. 16 háromötöd mp.

Eredmény:

1. Wampetics.

2. Halmay.

3. Bihari.

Negyedik futam, 10.000 méter.

Schick László 21 p. 13 kilencztized mp.

Bihari József 23 p. 56 háromötöd mp.

Wampetics Imre 21 p. 19 kilencztized mp.

Halmay Zoltán 22 p. 54 kétötöd mp.

Eredmény:

1. Schick.

2. Wampetics.

3. Halmay.

A bajnokság végeredménye tehát a következő:

1. Wampetics Imre.

2. Halmay Zoltán.

3. Schick László.

4. Bihari József.

Wampetics 3 első, 1 második, Halmay 1 második, 3 harmadik, Schick László 1 első, 1 második, 1 negyedik, 1 ötödik és Bihari József 1 harmadik, 2 negyedik és 1 ötödik helyett vívott ki magának a bajnokság négy futamában.

(Vége.)

Sport és iskola.*)

A Neu Jahrbüchernek egy cikkét említem fel: Gasch „A sport és az iskola“ czimen megállapítja, hogy az iskolának e téren kettős feladata van. Meg kell óvnia növendékeit a testgyakorlás sportszerű folytatásától, de arra is meg kell tennie a magáét, hogy erejét vegye a sport-emberek támadásainak, melyeket az iskolai tornázás és játékok ellen intéznek. Ezért a következőket javasolja:

1. Az iskolai törvények alapján minden osztálynak szigorúan meg kell tiltani a sport-egyesületekbe, akár azok külön osztályaiba való belépést, sőt az egyesület játékein való részvételt is. A szülőket erre nyomtatékosan figyelmeztetni kell.

2. Nem szabad engedélyezni kisebb tanulóknak ily célú egyesülését sem versenyzését.

3. Nagyobb tanulók is csak az iskola keretében s tanári felügyelettel egyesülhessenek. Taggá csak az igazgató, osztályfő és tornatanító beleegyezésével válhasson mindenki s a gyakorlatok csupán üdülésül szolgáljanak.

4. Más iskolák tagjaival való versenyzés csak év végén, az igazgató külön engedélyével történhessék. Nem szabad azonban más egyesületekkel, vagy azok kebelében versenyezniök a tanulóknak.

E tiltó rendszabályok mellett a következők segíthetnek elő a sport leküzdését:

1. Tornázás lehetően a szabadban történjék. A tornacsarnokot egy héten legalább kétszer alaposan takarítsák, télen délben és este nedves ruhával feltöröljék. A tanulók tornaczipőket használjanak.

*) A M. Pead. utolsó számából (Szerk.)

2. Nyáron a felső és középső osztályok a rend- és szabad-gyakorlatok helyét a futást, ugrást és súlydobást gyakorolják.

3. Az iskolai játékon való részvételt lehetőleg kötelezővé kell tenni, szükség esetén megállapítván az idejét. Sokkal fontosabb, hogy minden tanuló legalább egyszer játszik egy héten, semmint, hogy egyik rész háromszor.

4. A játékok főként az u. n. harci játékok legyenek s a labdarugásnál előbbre való a német labdajáték. A rugást legfeljebb a legfelső osztályokban lehet megengedni.

5. Egyszer egy évben legyen iskolai ünnepély egyszerű versenytornázással.

6. Az osztályok kirándulásai énekléssel élénkített gyaloglások legyenek, amelyek közben nem a vasuti ut és az ebéd a fődolog.

Gasch ellene van a tanulók sportszerű testgyakorlásának, mert a sport egyoldalú s egyoldalúvá tesz, míg az okos testi nevelés sokoldalúan műveli a testet; nem hogy tekintettel volna a sport a szépérzékre, sőt gyakran vét a tisztesség és jó erkölcs ellen s mivel egyedül az eredmény ott a fő, még a testtartás is mellékessé válik; a sport épen nem olyan egészséges, mint a milyennek feltűntetik: ki állítja meg a kimerült fiút a sport-téren, ki kényszeríti a sáppadót, hogy pihenjen? Társai nem, sőt hangos kiáltásokkal buzdítják a kimerült futót ereje végső maradványának a kifejtésére is. Legnagyobb kifogása azonban az, hogy a sport nemzetközi, holott az iskola ebben is a hazait, nemzetit tartozik ápolni. Azt kívánja, hogy fejlessze a német középiskola a német tornázást, a német játékot, mert itt is fontos az értékes birtok megőrzése, akárcsak szellemi téren.

Tehát a nemzeti vonatkozás még a játékokban, a testgyakorlásban is! A németeknél védekezés ez a nyelvükben, életmódjukban, testgyakorlásban elterjedt „rasende Engländerei“ ellen, — mi más okokból ugyanezt gondoljuk s örömmel látjuk egy-egy iskolának játszó udvarán a magunk s apáink magyar játékait. (i. s.)

A Nemzeti Sport vivóversenye

Vizkereszt napján vette kezdetét a Nemzeti Sport által a mentők javára rendezett nagy vivóverseny, mely iránt már jó idő óta nagy érdeklődés mutatkozott a sportkörökben. E nagy érdeklődés érthető is volt, miután a főváros és a vidék legjobb vivói gyűltek össze, hogy egymással mérkőzzenek a 2 első nap is — bár csak a gyermekverseny és a középverseny körvivása szerepelt a programon — mindenkit kielégített. — A siker nagy része Fodor Károlyt és dr. Nagy Bélát illeti, akik

mindketten igen nagy tevékenységet fejtettek ki a verseny sikere érdekében és megelégedésükre szolgálhat az a tudat, hogy fáradságuk nem volt hiábavaló, különösen nem volt pedig az a derék mesteré, Fodor Károlyé, kinek négy fiatal tanítványa foglalta le a négy első helyet a gyermekversenyben, nagy tapsra ragadva művészetükkel a szép számú közönséget, mely tapsokból bőven kijutott a derék mesternek is, kinek munkája valóban nem lehetett könnyű, ha figyelembe vesszük, hogy csupa gyenge fiúcskát vett oltalma alá, hogy beléjük oltsa e nemes sport iránti szeretet.

A gyermekversenyzők száma oly nagy volt, hogy a 6 órára hirdetett középverseny körvivása csak 7 óra után vette kezdetét és jóval 9 óra után végződhetett csak be.

A középverseny résztvevői közül különösen kimagaslott — törben — Gerentsér mester tanítványa, Czenker Béla Kolozsvárról, aki sok tudással és még több hidegverrel dolgozik és ha hasonló mértékben javul, nemsokára számottevő törvívó válik belőle.

A versenyek lefolyása egyébként a következő volt,

A délelőtti folyamán volt minősítő küzdelme a középversenynek (14 éven felüliek versenye) kardra és törre. A kardminősítésben első osztálynak minősített Blum József (Fodor iskola) és Faragó Ödön (Armentani isk.), Szeged, továbbá 15-én másodosztályiak, kiknek élén áll Darányi Gyula (Arlov isk.), Häger Gy. Jenő (Neumer isk.), Ifj. Bolgár Ferencz (Rákosi isk.), Vészi Gyula (Fodor isk.), Satori Béla (Torreccél isk.) Lorencz Arthur (Genari isk.) stb. A törminősítésben első osztálynak minősített Czenker Béla (Gerentsér isk. Kolozsvár), 16-án másodosztályiak, kiknek élén áll Tóth Péter (Armentani isk. Szeged), Kölber Károly (Arlov isk.), Faragó Ödön (Armentaei isk. Szeged), Oláh Tibor (Rákosi isk.), Blum József (Fodor isk.), Lorencz Arthur (Gennári isk.) stb., továbbá 2 harmadosztályiak. Az összes első és másodosztályú vivók a csoportos mérkőzésbe kerülnek. Igen örömdetes jelenség a vidéki vivóiskolák szép sikere. Ugy a kolozsvári Gelentsér László mester, mint a Szegeden működő Armentani mester valóban szép eredményeket mutattak be növendékeik vivásában. Délután folyt le a gyermekverseny, két csoportban vettek ebben részt a versenyzők: 12—14 évesek csoportjában és 12 éven aluliak csoportjában. Mindkét csoport törrel vívott. Előbbi csoportban győztes lett Büky Zoltán (Hollossy isk.) 2. München Aladár (gróf Vay isk.), 3. Kristóff József (Bay isk.), e csoportban vívott Zala István (Lozas isk.) A második csoportban 12-en vívtak 1. Barányi András, 2. Wahl Rezső, 3. Rozgonyi György, 4. Vécsei László, valamennyi Fodor mester tanítványa.

A gyermekverseny befejeztével, mely az első volt Magyarországon, dr. Nagy Béla lendületes szavakat intézett a versenyzőkhöz, további buzgó működésre serkentve őket. A verseny bírósági elnöke dr. Porteleky László volt, mint vivásvezetők Berti László, Békessy

Béla, Halász Gyula főhadnagyok, Akay Lajos, dr. Nagy Béla és Fodor Károly vívómester szerepeltek. Utána következett a középverseny folytatása, melyből Czenker Béla (Grentsér isk.), Bolgár Ferencz (Rákossy isk.), Kálber Károly és Fáy Barna (Arlow isk.) jutottak a tördöntő küdelembe; Blum József (Fodor isk.), Bolgár Ferencz (Rákossy isk.), Darányi Kálmán és Gyula (Arlow isk.) pedig a karddöntő küzdelembe.

A versenyen szépszámu közönség volt jelen, közte számos hölgy. Ott volt többek közt: Darányi Béla min. tanácsos, Bolgár Ferencz, Kristóffy József, dr. Krasznay Ferencz, dr. Münnich Aurél orsz. képviselők, Kisbári Kiss Ferencz, dr. Gerenday György, dr. Kornél Aladár kir. tan., dr. Faragó Ödön főorvos (Szeged) stb. A verseny folytatása 7-én d. u. 4 órakor. (P. H.)

(Folytatása következik.)

Tisztelgés József Ágost kir. herczegnél.

A Magyar Kerékpáros-Szövetségnek Kiss E. János elnök, tiszaujhelyi dr. Köncs Boldizsár alelnök, Dósa Ferencz ügyvéd, elnökségi tag és Tarján Elemér titkárból álló küldöttsége mult hó végén tisztelgett József Ágost kir. herczegnél, megköszönvén neki hogy a Szövetség védnökségét elfogadta, egyuttal átnyujtva a fenséges urnak művészi kivitelű tokban a Szövetség alapszabályainak egy diszpéldányát és aranyból készült jelvényét.

A küldöttség vezetője, Kiss E. János, a kir. herczeg a következő beszéddel üdvözölte:

Császári és királyi Fenség!

Legmagasabb Védnökünk!

Midőn a M. K. Sz. legalázatosabb kérelmére fenséges Urunk és apostoli Királyunk legkegyelmesebb engedelmével a Szövetség védnökségét elfogadni méltóztatott, fenséged dicső őseinek nyomdokain haladva, minden hazafias törekvéséért lelkesülő nemes, jó szívének sugallatát követte. A magyar kerékpársport is hazafias czélok felé törekszik, midőn a serdülő ifjuság testedzését előmozdítja, midőn őket nemes-mérkőzésre serkenti a természet szépségeiért lelkesedő, hazánk és a külföldöt beutazni vágyó kerékpárost könnyű szerrel és aránylag kevés anyagi áldozattal viszi céljai felé, midőn a szegény munkásnak lehetővé teszi, hogy műhelyétől távol eső, egészséges helyen lakják, midőn ugy a polgári közigazgatásban, mint a hadsereg szolgálatában a hirszolgáltatást gyorsan és pontosan lebonyolítja és a kerékpár-kereskedelem és iparral foglalkozóknak kenyeret ad. A Szövetség hatáskörében a magyar kerékpárosok egyetemes érdekeit tartván szem előtt, a hazafias czélokat szolgálja és fenséged ama tényével, hogy a Szövetség legmagasabb védnökségét elfogadni méltóztat-

tott, a magyar kerékpárosok érdekeinek előmozdítására irányuló törekvésünk sikerét eleve biztosította.

A M. K. Sz. elnöksége nevében a legmélyebb hódolattal és a felséges uralkodóház iránt minden magyar szívében egyaránt élő hagyományos ragaszkodással járulunk fenséged színe elé, hogy a Szövetséget ért eme legmagasabb kitüntetéseért elévülhetetlen hálából fakadó köszönetünket fejezzük ki.

Hő fohászunk, hogy fenséges Védnökünknek minden, a magyar haza boldogulására fordított tevékenységét a jó Isten áldása kísérje! Fenséges Védnökünk sokáig éljen!

József Ágost kir. herczeg az elnök üdvözlésére a következő szavakban válaszolt:

Nagyon köszönöm meleg üdvözléteket és a szép emléktárgyat. Örömmel fogadtam el a Magyar Kerékpáros-Szövetség védnökségét és legyenek meggyőződve, hogy a nemes czél iránti törekvésükben önöket mindenkor szives készséggel támogatandom.

Végül ismételen köszönetet mondva a megjelenésért, a küldöttséget kegyesen elbocsátotta. (S—z.)

Különfélék.

A Budapesti III. ker. Torna- és Vivó-Egylet dr. Stern József elnöklete alatt február hó 2-án tartotta meg évi rendes közgyűlését.

A felolvasott évi jelentést a közgyűlés tudomásul vette. A jelentésnek érdekes pontja az, a mely azzal foglalkozik, hogy sok szakember és még több laikus, bizonyára több jó akarattal, mint megfontolással helyteleníti, hogy a székes főváros III. kerületében két tornaegylet működik. A jelentés ezt a vélekedést főleg azzal czáfolja le, hogy a budai oldal hosszu, keskeny szalagként húzódik a Duna mellett s az Ó-Budai Torna-Egyletnek egész kint Ó-Budán levő helyisége és a Budapesti (Budai) Torna Egyletnek az I. kerületben messze bent fekvő tornacsarnoka egymástól 6—7 kilométer távolság a fekszenek, szükség van tehát arra, hogy a két egylet közti területen még egy egyesület legyen, a melyikbe eljárhasson az, a ki a két egylet közti területen, de mindkét egylettől távol lakik. Már ez a körülmény is biztosítja a létjogosultságát a III. ker. T. és V. E.-nek, mely a III. kerületnek a II. kerülettel közvetlenül határos ujlaki részében fekszik. Hozzáteszi még a jelentés, hogy a III. ker. T. és V. E. tagjainak egyharmad része sem kerül ki Ó-Budáról s ezek is nagyobbára közelebb laknak a III. ker. T. és V. E. helyiségéhez, mint az Ó. T. E. helyiségéhez.

A bemutatott és helyesnek talált számadások szerint a bevétel 2202 kor. 37 fillér, a kiadás 1891 kor. 41 fillér volt s így a pénzmaradvány 311 kor. 21 fillért

tett ki. A külön kezelt játéktérialap bevétele 1057 kor. 01 fillér, kiadása 1192 kor. 98 fillér volt; a mutatkozó hiány előlegképpen az egyesület pénztári készletéből fedeztetett. Az egyesület tiszta vagyona az 1903. év végén 5810 korona 70 fillért tett ki. A tagok létszáma az év végén 153 volt és pedig 1 alapító, 15 pártoló, 94 rendszeres tag és 43 növendék.

A megejtett tisztújítás eredménye a következő volt. Elnök: Dr. Stern József (közfelkiáltással), alelnök: dr. Sziklai Salamon, titkár: Ruda Győző, pénztáros: Fazekas János, ellenőr: Deutsch Adolf, szeitáros: Kékessy Imre, jegyző: Sieber Ferencz, zászlótartó: Oderszky Frigyes, orvos: dr. Pollitzer Zoltán, művezető: Toth István. Választmányi tagok: Cseke Gyula, Fazekas Lajos, Hlinka Béla, Kolozs Lajos, Kozáry Gyula, Láng Henrik, Liebold Ferencz, Mezei Lajos, Mittelman Bertalan, Nebenführer József, Schlanger Armin és Varga János.

Közygűlés után vidám hangulatu társasvacsora volt, a melyen a jó kedv sokáig együtt tartotta az egyesület tagjait. („S. - V.”)

Magyarok a berlini korcsolyaversenyen. Berlinben január 23 án tartották meg a nemzetközi korcsolyaversenyt nagy közönség jelenlétében. A szép sport-

ünnepeyén megjelent a német trónörökös is, aki élénk érdeklődéssel nézte végig a produkciókat. Különösen Kiss Lili (Budapest) műkorcsolyozása tetszett neki, sőt kívánságára a kisasszony megismételte pompás mutatványait.

A tulajdonképeni verseny három számból állott: 500 méter, 1000 méter és 1500 méter hosszú pálya befutása. Az 500 méteres versenyben elsők voltak: Gundersen (50'3 mp.), Lauenburg (53'3 mp.) és a budapesti ifj. Wampetics (53'4 mp.)

Az 1000 méteres versenyen beérkezett Schulz 1 p. 59'1 mp. alatt, Schoennmann 1 p. 59'2 mp. és a budapesti Herczegh Jenő 2'2 percz alatt. Végül az 1500 méteres versenynek a következő eredménye volt: Gundersen 2 p. 33'3 mp., Wampetics 2 p. 57'4 mp., Lauenburg 2 p. 59 mp. és Schultze 2 p. 59'1 mp.

A Sport-Világ kiadótársaság január hó 30-án tartotta 10-ik rendszeres közgyűlését. Ez alkalommal a tanácsba megválasztottak: Elnök: Iszer Károly, alelnök: dr. Kelenyi Imre, gondnok és pénztáros: Kankovszky Vilmos, ellenőr: Babes Titus. Tanácsstagok: Bundsmann J., Kellner E., Krepelk: O. B., Guttmann A., Prachtel J., Földváry T.

ÓVÁS!

Tudomásunkra jutott, hogy idegen gyárból származó oly pneumaticok vannak forgalomban, melyekre **védjegyhamisítás szándékáva**

„Continental“

szó van bélyegezve.

Figyelmeztetjük t. vevőinket és a nagyközönséget, hogy a valódi

CONTINENTAL-PNEUMATIC

a gummiba préselt **sas** védjegyről ismerhető fel.

Egyszersmind kinyilatkoztatjuk, hogy feljelentéseket, melyek a védjegybitorlás felderítésére és megbüntetésére vezetnek, szívesen és busásan jutalmazunk.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
Budapest.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascinus“

kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva **nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvjva a keztyüt a kopástól.**

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896. sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

== Bármely kardra könnyen ráerősíthető. ==

Legtöbb államban szabadalmazva.

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
BUDAPEST.